

# Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

## RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

### Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

# ÇORAPLAR VE AYAKKABILAR

## ÜZERİNE MESHETMET

- { ... Muğire b. Şu'be r.a şöyle dedi : **Resulullah s.a.v abdest aldı, çoraplarının ve ayakkabılarının üzerine meshetti.** } *Ebu Davud (159) Tirmizi (99) İbni Mace (559) İbni Ebi Şeybe (1/215!) İbni Hibban (1338-el-İhsan) İbni Huzeyme (198) Tabarani (20/996) Tahavi (1/97-el-Meani) Hakim (1/169) Beyhaki (1/283) Ahmed (4/252) Albani (101 -el-İrva)*

وَالْتَّعْلِينَ وَسَلَّمْ وَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرَيْنِ الْمُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ تَوَضَّأَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَنْ

- Muğire b. Şube (r.a) anlatıyor: “Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem abdest aldı ve hem çorapları hem de na'linleri üzerine meshetti” (*Ebû Davud, Tahâre 62*).

- Ebu Musa El-Eşârî'den rivayet olunan: "**Peyğamber (sallallahü aleyhi vesellem) çorapların üzerine mesh etti.**" (*Ebû Dâvûd; Tahâret, 61*) hadisidir.

*Ebû Davûd çoraplar üzerine mesh eden sahabilerin "Ali Bin Ebû Talip, İbn-i Mes'ûd, Berâ bin Âzib, Enes Bin Malik, Ebû Ümâme, Sehl Bin Sa'd, Amr Bin Hureys (radiyallahü anhüm)" olduğunu belirtmekte ve rivayete göre Ömer Bin Hattâb ile İbn-i Abbas (radiyallahü anhüm) de çorap üzerine mesh ettiklerini söylemektedir.*

- **Abdullah b. Mes'ûd (r.a.) çorapları ve pabuçları üzerine mesh ederdi.** Hadisi Taberânî el-Mu'cemu'l-kebîr'de (IX, 251) rivayet etmiştir. Mecmau'z-zevâid'd G (1,258) zikredildiği üzere isnadındaki ravileri güvenilirdir.

Muğire b. Şu'be (r.a.)'in nakline göre **Hiz. Peygamber (s.a.v.) abdest almış, çorapları ve pabuçları üzerine mesh etmişti.** Hadisi Tirmizî rivayet etmiş ("Taharet", 74) ve hasen-sahih olarak nitelemiştir. (*Hadis sahihtir*)

Sufyan es-Sevrî > Mansur isnadıyla rivayet edildiğine göre Halid b. Sa'd, "**Ebû Mes'ûd el-Ensârî kıldan yapılmış çorapları ve pabuçları üzerine mesh ederdi**" demiştir. Avnu'l-ma'bûd'da (i, 62) zikredildiği üzere haberi Abdurrezzak b. Hemmam Musannef 'inde (1,199) rivayet etmiştir. (*İbn Ebi Şeybe, el-Musannef, I, 188-189; Beyhaki, es-Sunenu'l-kubrâ, I, 285*) Isnadı sahihtir.

Ebu Musa'l-E.'ari demi.tir ki: **Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem abdest aldı ve corapları ve pabucları (na'linleri) uzerine meshetti** (İbni Mace(590) hasendir.) Sa'd Bin Abdullah Bin Dırar'dan; Enes Bin Malik (radiyallahu anh) abdest aldı ve ince yünden mamul çoraplarına mesh etti.”(İbni Ebi şeybe(1/216) Dulabi el-Kuna vel Esma(1/181) İbni Hazm Muhalla(2/84) bkz.: Abdurrazzak (745) Beyhaki (1/285) )

Muğire (radiyallahu anh) anlatıyor: "**Rasûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) abdest aldı ve çoraplarının ve ayakkabılarının üzerine meshetti.**(Ebu Dâvud (159) Tirmizi (99) Ahmed (4/252) İbni Mace (559) İbni Huzeyme (198) İbni Hibban (176) Beyhaki (1/283) İbni Ebi geybe (1/215) Elbani el-irva (101) sahihtir.)

Ebu Davud dedi ki: Ali b. Ebi Talib, İbn Mesud, Bera b. Azib, Enes b. Malik, Ebu Uthane, Sehl b. Sa'd ve Amr b. Hureys dahi **çorapları üzerine mesh etmiştir.**

Bu husus Ömer b. El-Hattab ve İbn Abbas'tan da rivayet edilmiştir.(Ebu Davud (159) Bkz.: İbni Hazm Muhalla (2/115) İbni Ebi Şeybe (1/215-217) Abdurrazzak (773-778) Beyhaki (1/285) )

Bunlara Ukbe Bin Amir, Sad Bin Ebi Vakkas, İbni Ömer ve Bilal'i de (radiyallahu anhum) ekleyebiliriz.(İbni Ebi Şeybe (1/215-217) Abdurrazzak (745,773,779-782) Beyhaki (1/285) )

**Çoraplar üzerine mesh**, aynı şekilde Tabiînden de menkuldür: Katâde, İbnü'l-Müseyyeb, İbn Cüreyc, Ata, Nehaî, Hasen, Hilâs, İbn Cübeyr ve Nâfi (Allah onlara rahmet eylesin) bunlardandır.(İbni Ebi Şeybe (1/215-217) Abdurrazzak (745, 773, 779-782) Beyhaki (1/285) )

**Çoraplar üzerine mesh hadîsini Ebû Hanîfe, şafîî, Ahmed b. Hanbel, İshak, Dâvûd-i Zahirî ve İbn Hazm kabul etmişlerdir.**

Yahye'l-Bekka'dan rivayete göre **O; İbn Ömer'in "çoraplar üzerine mesh, mestler üzerine mesh gibidir"** dediğini işittim, demiştir. "(Bu rivayetlerin tamamını Abdür'razzâk ve İbn Ebî Şeybe ve Beyhakî musanneflerinde nakletmişlerdir. Abdür'razzâk;(745-773,777,779-782) İbn Ebî Şeybe(1/215-217) Beyhakî(1/285) ) Aynıı Enes ve Nafi(radiyallahu anhuma) den de nakledildi.(Abdurrezak 779, İbn Ebi Şeybe 1/216 sahihtir)

Ebû Hanîfe hastalığı esnasında **çorapları üzerine meshetmiş**, sonra da ziyaretçilerine, "İnsanları menettiğim şeyi kendim yaptım," demiştir.(Tirmizi 99) İmam Ebu Hanefî'nin meşhur hocası İbrahim en-Nehai der ki; Kim mestlere mesh etmekten yuz cevирirse,bu, şeytandandır.(İbn ebi Şeybe 1/80, El-Bani:El-Meshu Ale'l Curabeyn s-54)

**Ben Derim ki**, sünnette sabit olduktan sonra çoraplara meshden yüz çevirmek de böyledir. İmam İbn Hazm, Muhallâ isimli kitabında şöyle demiştir; "Mesh için derinin şart koşulmasının anlamı yoktur. Zira, bu konuda gelmiş âyet, Sünnet, kıyas ve Sahabi sözü olmadığından çoraplar üzerine meshi yasaklamak hatadır. Çünkü bu yasaklama, Rasûlullah'tan sabit olan Sünnete ve eserlere muhalefet etmektir. Peygamber aleyhis'selâm, zikrettiğimiz haberlerde mestleri diğerlerinden ayırmadı. Çoraplar üzerine mesh konusunda, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e isnâd edilerek gelen hiçbir rivayette kayıt ve şart olmaması da bu hususu te'yid eder mâhiyettir. Bu şekilde bir kayıt ve şart, rivayet edilenlerin ne söylenişinden, ne anlamından, ne de işaretinden anlaşılmaktadır...

## Bu konuda gelen diğer rivayetler ise şunlardır :

1-Hemmam,ın bildirdiğine göre Ebu Mes,du çoraplar üzerine meshederdi.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.584 No :1983)

2-Halid b.Sa,d Ukbe b.Amir,ın kıldan örölmüş çoraplar üzere meshettiğini bildiriyor.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.584 No :1984)

3-Culas b.Amr,ın bildirdiğine göre Hz Ömer Cuma günü abdest almış çorapları ve nalınları üzerine meshetmiştir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1986)

4-İbrahim (-i Nehai) dedi ki : Çoraplar ve nalınlar mesh konumundadır.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1987)

5-Said b.el-Museyyeb ve Hasan şöyle demektedirler : Çoraplar sıkı örülmüş olduğu zaman üzerine mesh yapılabilir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1988)

6-İbrahim(-i Nehai) çoraplar üzerine mesh ederdi.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1989)

7-Katade,nin bildirdiğine göre Enes çoraplar üzerine mesh ederdi.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1990)

8-Ebu Galib dedi ki : Ebu Uname,nin çoraplar üzerine meshettiğini gördüm.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1991)

9-Hılas dedi ki : Hz Ali, nin küçük abdest bozduktan sonra çoraplarına ve nalınlarına mesh yaptığını gördüm.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.585 No :1992)

10-Dahhak çoraplar üzerine mesh yapma hususunda Bir sakınca yoktur derdi.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.586 No :1993)

11-Said b.Abdillah b.Dırar,ın bildirdiğine göre Enes b.Malik abdest almış ve tiftikle dokunmuş iki çorap üzerine meshetmiştir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.586 No : 1994)

12-İsmail b.Umeyye dedi ki : Bana Bera b.Azib,in çoraplar üzerine mesh yapmada sakınca görmediği bildirildi.Sa,d b.Ebi Vakkas ve Sadi b.el-Müseyyeb,in çoraplar üzerine mesh yapmada sakınca görmedikleri de bana haber verildi.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.586 No :1995)

13-Reca dedi ki : Bera,yı abdest alıp çorapları üzerine meshederken gördüm.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.586 No :1996)

14-Ka,b b.Abdillah,ın bildirdiğine göre Hz Ali küçük abdestini bozduktan sonra abdest almış çoraplar ve nalınlar üzerine meshetmiştir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.586 No :1997)

15-Amr b.Kureyb,in bildirdiğine göre Hz Ali abdest almış çoraplar üzerine mesh etmiştir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.586 No :1998)

16-Ebu Vail,in bildirdiğine göre Ukbe b.Amir abdest almış ve çoraplar üzerine meshetmiştir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No :1999)

17-Yüseyr b.Amr dedi ki : Ebu Mes,ud,un işedikten sonra abdest alıp çoraplar üzerine meshettiğini gördüm.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No : 2000)

18-Furat dedi ki : Said b.Cübeyr,i gördüm Abdest aldı ve çorapları ile nalınları üzerine mesh yaptı.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No : 2001)

19-Ebü Hazım,ın bildirdiğine göre Sehl b.Sa,d çoraplar üzerine meshetmiştir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No : 2002)

20-Ata şöyle demiştir : Çoraplar üzerine meshetmek mestler üzerine meshetmek konumundadır.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No : 2003)

21-Abbad b.Raşid dedi ki : Nafi, ye çoraplar üzerine mesh hakkındaki hükmü sordum Şöyle dedi : Bu mestler üzerine meshetmek konumundadır.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No : 2004)

22-Hasan (-ı Basri) şöyle derdi : Çoraplar ve nalınlar mesh konumundadır.Hasan birinin meshedilip diğerinin meshedilmemesini caiz görmezdi.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.587 No : 2005)

23-İbn Ömer diyor ki : Çoraplar üzerine meshetmek mestler üzerine meshetmek gibidir.(İbn Ebi Şeybe Musannef.1.c.s.588 No : 2006)

24-Rivayet edildiğine göre Abdullah b.Mes,ud çoraplar ve nalınlar üzerine mesh edermiş.(Bunu Taberani el-Mu, cemu, l-kebir, de rivayet etmiş olup ravileri güvenilir kimselerdir. Mecma, uz-Zevaid ve-menbau, l-Fevaid.c.2.s.191.No 1381)

فِي الْمَسْحِ عَلَى الْجَوْرَيْنِ

1- حَدَّثَنَا ابْنُ نُمَيْرٍ ، عَنْ الْأَعْمَشِ ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ ، عَنْ هَمَّامٍ ، أَنَّ أَبَا مَسْعُودٍ كَانَ يَمْسَحُ عَلَى الْجَوْرَيْنِ .

2- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ سُفْيَانَ ، عَنْ مَنْصُورٍ ، عَنْ خَالِدِ بْنِ سَعِيدٍ ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَمْرٍو ، أَنَّهُ مَسَحَ عَلَى جَوْرَيْنِ مِنْ شَعْرٍ .

3- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ سُفْيَانَ ، عَنْ أَبِي قَيْسٍ ، عَنْ هُذَيْلٍ ، عَنْ مُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَسَحَ عَلَى الْجَوْرَيْنِ وَالنَّعْلَيْنِ

4- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ أَبِي خَبَّابٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ جُلَّاسِ بْنِ عَمْرٍو ، أَنَّ عُمَرَ تَوَضَّأَ يَوْمَ جُمُعَةٍ وَمَسَحَ عَلَى جَوْرَيْهِ وَنَعْلَيْهِ .

5- حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ عِيَّاشٍ ، عَنْ حُصَيْنٍ ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ ، قَالَ الْجَوْرَبَانِ وَالنَّعْلَانِ بِمَنْزِلَةِ الْخُفَيْنِ .

6- حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، قَالَ : أَخْبَرَنَا يُونُسُ ، عَنْ الْحَسَنِ وَشُعْبَةَ ، عَنْ قَتَادَةَ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ ، وَالْحَسَنِ أَنَّهُمَا قَالَا : يَمْسَحُ عَلَى الْجَوْرَيْنِ إِذَا كَانَا صَفِيقَيْنِ .

7- حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، قَالَ : أَخْبَرَنَا حُصَيْنٌ ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ ، أَنَّهُ كَانَ يَمْسَحُ عَلَى الْجَوْرَيْنِ .

8- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ هِشَامٍ ، عَنْ قَتَادَةَ ، عَنْ أَنَسٍ ، أَنَّهُ كَانَ يَمْسَحُ عَلَى الْجَوْرَيْنِ .

9- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ سَلَمَةَ ، عَنْ أَبِي غَالِبٍ ، قَالَ : رَأَيْتُ أَبَا أُمَامَةَ يَمْسَحُ عَلَى الْجَوْرَيْنِ .

10- حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ عِيَّاشٍ ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَعِيدٍ ، عَنْ جُلَّاسٍ ، قَالَ : رَأَيْتُ عَلِيًّا بَالَ ، ثُمَّ مَسَحَ عَلَى جَوْرَيْهِ وَنَعْلَيْهِ .

11- حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ الْأَزْرَقُ ، عَنْ جُوَيْرٍ ، عَنْ الضَّحَّاكِ ، أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ فِي الْمَسْحِ عَلَى الْجَوْرَيْنِ لَا بَأْسَ بِهِ .

12- حَدَّثَنَا ابْنُ مَهْدِيٍّ ، عَنْ سُفْيَانَ ، عَنْ وَاصِلٍ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ ضِرَّارٍ ، أَنَّ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى جَوْرَيْنِ مَرْعَزِيٍّ .

13- حَدَّثَنَا الثَّقَفِيُّ ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أُمَيَّةَ ، قَالَ بَلَّغَنِي ، أَنَّ الْبَرَاءَ بْنَ عَازِبٍ كَانَ لَا يَرَى بَأْسًا بِالْمَسْحِ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ وَبَلَّغَنِي ، عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ ، وَسَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ أَنَّهِمَا كَانَا لَا يَرَيَانِ بَأْسًا بِالْمَسْحِ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ .

14- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ الْأَعْمَشِ ، قَالَ : حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ رَجَاءٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ : رَأَيْتُ الْبَرَاءَ تَوَضَّأَ فَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ .

15- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ سُفْيَانَ ، عَنْ الزُّبَيْرِ بْنِ الْعَبْدِيِّ ، عَنْ كَعْبِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ، أَنَّ عَلِيًّا بَالَ ، ثُمَّ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ وَالنَّعْلَيْنِ .

16- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، قَالَ : حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ مَرْدَانَةَ ، عَنْ الْوَلِيدِ بْنِ سَرِيحٍ ، عَنْ عَمْرِو بْنِ كُرَيْبٍ ، أَنَّ عَلِيًّا تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ .

17- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، قَالَ : حَدَّثَنَا مَهْدِيُّ بْنُ مَيْمُونٍ ، عَنْ وَاصِلِ الْأَحْدَبِ ، عَنْ أَبِي وَائِلٍ ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَمْرِو ، أَنَّهُ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ .

18- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، عَنْ الْأَعْمَشِ ، عَنْ الْمُسَيَّبِ بْنِ رَافِعٍ ، عَنْ بُسْرِ بْنِ عَمْرِو قَالَ : رَأَيْتُ أَبَا مَسْعُودٍ بَالَ ، ثُمَّ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ .

19- حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ عَوْنٍ ، عَنْ أَبِي الْعُمَيْسِ ، عَنْ فُرَاتٍ ، قَالَ : رَأَيْتُ سَعِيدَ بْنَ جُبَيْرٍ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ وَالنَّعْلَيْنِ .

20- حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ حُبَابٍ ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَعْدٍ ، عَنْ أَبِي حَازِمٍ ، عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ، أَنَّهُ مَسَحَ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ .

مَنْ قَالَ الْجَوْرِيَّانِ بِمَنْزِلَةِ الْخَفِيِّينَ

21- حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ ، عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ ، عَنْ عَطَاءٍ ، قَالَ الْمَسْحُ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ بِمَنْزِلَةِ الْمَسْحِ عَلَى الْخَفِيِّينَ .

22- حَدَّثَنَا أَبُو دَاوُدَ ، عَنْ عَبَادِ بْنِ رَاشِدٍ ، قَالَ : سَأَلْتُ نَافِعًا ، عَنْ الْمَسْحِ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ ، فَقَالَ : هُمَا بِمَنْزِلَةِ الْخَفِيِّينَ .

23- حَدَّثَنَا حَفْصٌ ، عَنْ عَمْرِو ، عَنْ الْحَسَنِ ، قَالَ : كَانَ يَقُولُ الْجَوْرِيَّانِ وَالنَّعْلَانِ بِمَنْزِلَةِ الْخَفِيِّينَ وَكَانَ لَا يَرَى أَنَّ يَمْسَحَ عَلَى وَاحِدٍ مِنْهُمَا دُونَ صَاحِبِهِ .

24- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، قَالَ : حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ الرَّازِيُّ ، عَنْ يَحْيَى الْبُكَاءِ ، قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ يَقُولُ الْمَسْحُ عَلَى الْجَوْرِيِّينَ كَالْمَسْحِ عَلَى الْخَفِيِّينَ .

**Sallallahu Teâla alâ Muhammedin ve alâ A'lihi ve Sahbihi ecmaîn.**

**VE'L- HAMDÜ Lİ'LLAHİ RABBİ'L ALEMİN**

**-ARASTIRMA ve DERLEME -**

*Ebu Abdulmumin Tekin, bin Muharrem, el-Kayseri*